

༐། བོད་སྐབས་ལོ་རྒྱུས་བསྐྱེས་པའི་དག་སྐོས་རང་གྲོལ།

ལྷན་སྐྱེས།

張 志 強 同 志 照 片

ཚུམ་པ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུ་བསྟུན།

༦། ཚུམ་པ་པོ་སྐོ་མཚུན་ཚུན་ཚོགས་འདི་ཉིད་ནི། རབ་བྱུང་བཅུ་ལྔ་ལ་
 པའི་མེ་སྐུའི་(1946)ལོར་གྲི་ཤོར་རྒྱལ་མོའི་རྒྱལ་སྐྱོགས་ཀྱི་བྲག་དཀར་མེམ་.....
 ཚེན་ཞེས་པའི་མཐའ་འཁོར་དུ་འཚོ་བའི་འཕྲོག་ཟེ་ཚེན་མོ་པོར་རྟལ་ཅེས་པ་རྫོང་..
 བཅུད་ཀྱི་བཀོད་པ་མཛེས་ཤིང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་དཔུང་བ་མཚུགས་པའི་ཞིང་
 འདིའི་འཕྲོག་པ་དཔུལ་པོ་ཞིག་གི་ཁྱིམ་དུ་སྐྱེས། རྒྱུང་བའི་དུས་ལྷུ་ལྷུལ་འདིའི་
 ཚོས་ཟེ་ཚེན་པོ་པོར་རྟལ་དཀོན་པ་འཕམ་ཞེ་སྐྱ་རྩེ་སྐྱིད་ནས་རིག་པའི་བརྒྱན་དང་
 འཕྲད་པའི་ཚོ་སྐབས་རེ་ཞིག་ཤར་ནའང་། བར་སྐབས་ཤིག་ལ་དུས་རབས་ཀྱི་ཚོ་
 རབ་ཚེ་བའི་ཚོར་རྒྱུད་གིས་རྒྱུད་འཕྲུང་གསར་བ་འདིའི་ཚོ་བ་བརྒྱན་ལས་བརྟོན་...
 བས་ཁྱིམ་རང་ལྷུ་ལ་གཏུ་ཕི་མེ་ལོར་དུ་རྩོ་ཚོར་ལྷུག་གི་མཁའ་པོར་མངགས། རྒྱུད་
 ལ་ལྱུང་ཚོ་དྲངས། རྒྱལ་དུ་འཕྱིར་ཁྱུག་ཁྱུར་བའི་ལོ་རྒྱུ་དེ་དག་དུ་ས་ཁ་ཤོག་གྲུ་
 དང་མཚུབ་མོ་སྐྱོག་གྲུའི་ཚོལ་བ་ལས་པོད་ཡིག་ལ་སྦྱུངས། ཁྱིམ་སྐྱོགས་རབ་ཚེ་
 ལས་ཁྱེད་པའི་དཔུང་ཟེ་ནང་དུ་ཞུགས་ནས་ལྱུང་དཔུང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཚེན་མོ་
 དང་མཚོ་སློབ་ཞིང་ཚེན་ཉར་གི་སློབ་གྲྭ་ལོགས་ནས་སློབ་རྒྱུད་བྱས་པ་དང་རང་.....
 འགན་སྐྱུང་པའི་ཞོར་དུ་རང་རྒྱུད་གི་རྟལ་འགྲུས་བཙོན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་ཡིག་
 ལའང་རྒྱུད་ས་འབྲས་རྒྱུང་བཟང་པོ་སོབ། ཁོ་སྐྱོག་གཞུག་དུ་མཚོ་རྒྱལ་སྐྱུང་དུ་
 ལན་ལན་སྐྱུའི་རྒྱུ་ཅི་གཞོན་པ་དང་། “མཚོ་རྒྱལ་སྐྱུང་ལོ་སྐྱུང་ལོའི་ཚོན་ཚལ་

གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་བའི་འཐབ་རྒྱུ་དང་འཆར་འགོད་” གྱི་སྒྲིབ་གཞིའི་སྒོ་……
 འདྲི་ས། 《ཚུ་འདམ་གསར་གཏོད་ཞིབ་འཇུག》ཚུ་མ་རྒྱུ་ལྷན་སྐྱེས་ཁང་གི་
 ལྷན་ཡོན། མཚོ་རུབ་ཁྲུལ་ཚུ་མ་རིག་རྒྱུར་ཚལ་མཉམ་འབྲེལ་རྣམ་ཚོགས་ཀྱི་མཚན་
 འཛིན་གྲུའུ་ཞི། མཚོ་རུབ་ཁྲུལ་ཏང་ལྷུང་འཇུག་ཅི་གཞན་པ་དང་ཁྲུལ་དཔོན་
 གཞན་པ། མ་རྩོམ་པོར་རིགས་རང་རྒྱུར་ཁྲུལ་གྱི་ཁྲུལ་དཔོན་གཞན་པ་སོགས་ཀྱི་
 འགན་ཁུར། ཁོས་འགོ་བཟུང་ལས་རྒྱུ་དུ་སྤོང་གྱི་ལས་ལ་གཞན་ལ་བའི་སྐབས་
 ལྷུང་གང་ཞིག་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ལས་དེ་རྒྱུར་རྒྱུ་ལྷུང་གསུམ་གྱི་འདྲེ་འཛིན་……
 རྒྱུར་ལ་མ་བརྒྱུར་བ་དང་རིག་པའི་རྒྱུར་ཚིའི་བརྒྱུད་ལ་རོམ་པ་མེད་པར་རོམ་བས།
 རིག་པའི་ཚལ་དཔུང་རྗེ་མཐུག་དང་ལས་ཀའི་འཛོན་ཐང་རྗེ་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུར་པ་
 དང་མཉམ་དུ་བཙོན་འགྲུལ་གྱི་རལ་བ་དང་དུ་སྐྱབས་ནས། ལས་ཞོར་གྱི་དུས་
 ཚོར་བེད་རྒྱུར་དེ་བོར་ཡིག་དང་རྒྱ་ཡིག་རྒྱུར་གི་ཚོམ་ལྷན་ཚོགས་པུའུ་བཞི་རྣམ་གྱིས་
 བས་པར་བརྒྱན་བྱས་ཤིང་། རྣམས་པས་ཡིག་འགྲུ་ཞིས་འདུམ་རྒྱ་རྩོད་ཙམ་ཡོད་
 ཅིང་། དེའི་ནང་གི་རྒྱུར་གཏམ་《རྒྱུར་ནག་འཚུབ་མས་གཡོག་པའི་རྣམ་ཐང་》
 ཞེས་པ་དེ་མཚོ་རུབ་སོག་པོར་རང་རྒྱུར་ཁྲུལ་མི་དམངས་སྤྱི་དགཞུང་ནས་“ཚུ་མ་
 བཟང་” གི་དགའ་རྟགས་ཐོབ་པ་དང་། 《ཤིང་གཞུགས་ཀྱིས་པ་ལ་མཚར་ཡུལ་
 དུ་འགྲིམས་པའི་རྣམ་ཐང་》 ཞེས་པ་དེ་རྒྱ་ཡིག་ནས་བརྒྱུར་ཏེ་གྲུང་དབྱུང་གི་……
 རིགས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་ནས་པར་བརྒྱན་བྱས། ཁོས་གྲིས་པའི་ཚོང་རྣམ་གི་ལོ་རྒྱུས་
 འདི་འདྲ་རྒྱུ་རྒྱུར་པ་བཟང་ཞིང་རྗེ་བ་ལེགས་པ་དང་། ཁ་གསལ་ཞིང་གོ་བདེ་བ།
 རྣམ་པར་དུ་བོར་རྣམ་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱ་བར་དབྱུང་གཞིའི་རིན་ཐང་དེས་
 ཅན་རྣམ་པ་བཅས་ཀྱི་རྒྱུར་ཚོས་མང་དུ་ཡོད། ཡིན་ནའང་། འགྲོག་པའི་ཁ་རྒྱུད་

ཀྱི་བརྗོད་ཚུལ་ལྟར་གྱིས་པ་ཅུང་མང་དུ་མཆིས་ཀྱང་ཚུལ་པ་པོ་རང་གི་འདོད་པ་……
ལྟར་སོར་བཞག་བྱས་པ་ལས་ཆེར་མ་བཙོས་པ་དང་། དུས་ཚོད་ཀྱི་དབང་གིས་ལྷ་
དག་གཞན་སྤོང་ཞིག་མ་འོངས་པས། ལྷ་ཆེའི་སློག་ལའན་རྣམས་ཀྱིས་བརྗོད་པར་
གསོལ།

ཚུལ་ལྟོག་པས།

མེད་ གཞི

དེད་སྐབས་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་དང་སྤྱི་ཚོགས། ཚོས་ལུགས། ལོ་རྒྱུས།
མི་སྣ་གྲགས་ཅན་སོགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་བྱ་བ་ནི་སྤོང་ལས་གཏོང་བཟུང་བ་
དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་ངང་གོང་དུ་འཕེལ་བཞིན་ཡོད། འོན་ཀྱང་། མདོ་སྐད་མཚོ་
སྤོང་པོ་ལྷེ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་གུལ་བོད་སྤྱུག་ཚོ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ནི། བདག་གི་ལྟ་རྒྱ་དང་
ཐོས་རྒྱ་རྒྱུད་བས་ལན་པ་མིན་ན་གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་དག་ཏུ་……
བཀོད་པ་ཏ་ཅང་ཉུང་བར་འདུག་སྟེ། ཡིན་ནའང་གྱིན་བར་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་
སྤོང་བ་འདྲིར་ཁ་གསལ་རྒྱག་པ་ནི་གཏན་ནས་རང་ཚོད་མ་ཟིན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་……
ཡང་། རྒྱ་མཚོའི་ནང་ལ་དཀར་ཐིགས་དང་། ལབ་ཅེ་ནང་ལ་རྩོམ་འཛོག་པའི་དཔེ་
ལྟར་བོད་སྤྱུག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཅུང་ཞིབ་ཆ་ལྡན་པ་ཞིག་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་རི་མོར་
བཀོད་དེ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་བཟོས་པའི་སྤོང་བ་སྤོང་རྒྱུད་འདྲིར་དཀར་ཐིགས་ཤིག་……
འཛོག་པའི་འདོད་མོས་འབའ་ཞིག་ལགས།

ད་ལྟའི་བོད་སྤྱུག་ཚོས་མ་ལྷེ་མཚོ་རུབ་སོག་རིགས་དང་བོད་རིགས་རང་……
སྤོང་ཁུལ་ཐེམ་ཆེན་རྫོང་དུ་གནས་པའི་བོད་དང་། མཚོ་སྤོང་རིགས་རང་སྤོང་
ཁུལ་ཞིན་ཏེ་རྫོང་ལུན་ཚོན་ཞང་(温泉乡) དུ་ཡོད་པའི་བོད་སྤྱུག་གོང་མའི་བོད་
ཆམས་ནི། ལོ་དུ་མའི་རིང་ལ་ཐེམ་ཆེན་རྫོང་དང་དགུ་སྤོང་ས་ཁུལ་དུ་འཛོ་
གནས་སྤྱོད་འཕེལ་དང་སྤྱུགས་འཛོལ་ཚལ་བྱས་ཤིང་། དེད་སྐབས་ཀྱི་མཚོ་རུབ་
སོག་བོད་ཁུལ་ལམ་ཚུ་འདམ་གཤོང་དང་མཚོ་སྤོང་རིགས་ཁུལ་གྱི་ལས་དོན་……

འཇུགས་སྐྱུན་ལ། ལུས་པ་ཚེན་པོ་འདོན་སྤྱོད་པས། ཁོ་ཚོའི་ལོ་རྒྱུས་དང་རིག་
 གནས། ཚོས་ལྷགས། དཔལ་འབྱོར་དང་མི་སྣ་གྲགས་ཅན་སོགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་
 ཟབ་ཅིང་ལེགས་པ་ཞིག་བྱ་རྒྱུ་ནི་དོན་སྤྱིར་ཉ་ཅང་ཚེན་པོ་ལྡན་མོད། འོན་ཀྱང་
 ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་སྐྱེན་དང་སྐྱེས་པར་དུ་ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་འགའི་རིང་ལ། ལྷིའི་བཅོན་རྒྱལ་
 རིང་ལྷགས་དང་རྒྱལ་ནང་ལོག་སྤྱོད་སྤྱོགས་ཁག་གིས་མི་རིགས་ལ་མཐོང་རྒྱུང་.....
 དང་བྱུར་ཕྱད་བྱེད་པའི་སྲིད་ཇུས་ལག་དྲུ་བཟླས་བ་དང་། བྱང་སྐོས་སྤྱུ་རྒྱས་
 རབས་ཉི་ཤུའི་ལོ་རབས་དུག་ཚུའི་སྐབས་ཀྱི་ “ རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་ཚེན་.....
 པོས ” མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་ཚ་བརྒྱགས་བཏང་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱེན་གྱིས་པོང་.....
 ལྷག་གི་ལོ་རྒྱུས་འདི་ཉིད་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་གནས་རྒྱལ་དང་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ།
 རིག་གནས་དང་དཔལ་འབྱོར་སོགས་རྗེས་ལྷན་ཡིན་ཞིང་། ལོ་རྒྱུས་ལ་ཞིབ་
 འཇུག་བྱེད་མཁན་ཡང་ཉ་ཅང་ཉུང་ལ། པོད་ཡིག་གིས་གྲིས་པའི་པོང་སྐྱེན་གི་ལོ་
 རྒྱུས་ནི་རིན་ཚེན་གསེར་ལས་ཀྱང་དཀོན་འདུག ཐ་ན་བཅིངས་འགྲོལ་བྱས་རྗེས་
 ལྷ་རྒྱུ་ཡིག་གིས་གྲིས་པའི་པོང་སྐྱེན་གི་ལོ་རྒྱུས་དཔུད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་རྣམས་ཀྱང་.....
 པོར་བརྒྱགས་སྤྱུ་རྒྱུར་པས། པོང་སྐྱེན་གི་ལོ་རྒྱུས་ཁ་ཚང་བ་ཞིག་འབྲི་རྒྱུ་ནི་ཤིན་
 ཏུ་དཀའ་བའི་གནས་སྤྱུ་རྒྱུར་འདུག

ལྷབས་ལེགས་པ་ཞིག་ནི་དུས་རབས་ཉི་ཤུའི་ལོ་རབས་བདུན་ཚུའི་ནང་གི་.....
 ཀྱང་གོ་གྲང་ཁྲན་ཏང་གི་སྐབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ཀྱང་ལྷ་ཚང་འཛོམས་གོས་.....
 ཚོགས་ཐོངས་གསུམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཏང་གི་མི་རིགས་སྲིད་ཇུས་རིམ་བཞིན་
 དོན་ཐོག་དྲུ་བབས་ཤིང་། མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་དང་དཔལ་འབྱོར་སོགས་ཀྱི་
 ཐད་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བྱུང་མ་སྤོང་བའི་དར་རྒྱས་དང་གོང་འཕེལ་ཚེན་པོ་བྱུང་བ་.....

བཅས་ཀྱི་རྣམ་པ་གསར་བ་ཞིག་ཤར་བར་བརྟེན། བདག་གིས་དམངས་ཁྲོད་དུ་
 ལྷུང་བའི་རྒྱ་རྒྱས་དང་། རྣམས་ལྷུང་བའི་ལྷུང་གི་བཞུགས་པོ་དང་བཞུགས་མོ་རྣམས་
 ཀྱིས་མྱེར་དུན་གནང་བ་མང་གཞི་བྱས་ཐོག ཉེ་བའི་ལོ་འགའི་རིང་ལ་རྒྱ་བོད་
 ཟུང་གི་འབྲེལ་ཡོད་དཔུང་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ལས་མཐོང་བ་དང་གཉེས་གཞིར་བཟུང་
 ཉེ་བྱིས་པ་ཡིན་ཡང་། རང་ལ་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་སྦྱངས་སྟོབས་ཀྱི་ཡོན་
 ཏན་དམན་པས། རང་ཚོམ་སོ་པག་འདིས་གཞན་ཚོམ་གཡང་འི་འདེན་པའི་རྒྱ་
 ཅུ་ལྷུང་ནའང་ཅི་མ་རུང་སྐྱམ་ནས་ངོ་ཚ་རྒྱབ་དུ་བསྐྱར་ཏེ། དཀའ་སེལ་སྟོབས་
 བཅངས་སྟོས་བྱིས་པ་ཡིན་གྱི་རང་ནི་སོ་རྒྱས་ལ་མཁས་པ་ངོམ་ཆེད་ནི་ཡོན་པ་……
 མིན་ནོ། །འོང་ལྷུག་གི་སོ་རྒྱས་ནི་ཁ་འཐོར་དང་ཤིན་དུ་རྣལ་འཛིང་ཆེ་བ་ཞིག་
 ཡིན་པས། ཚོག་དོན་གྱི་ཆ་ལ་དོངས་པར་གྱུར་བ་ཅི་མཆིས་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་ནོར་
 དང་ལྡན་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུན་འདོན་དང་དགོངས་འཆར་ལྷུག་པོར་……
 འདོན་རྒྱུར་ཐལ་མོ་སྟོང་གར་སྐྱར་ནས་རེ་འདུན་བྱས་པ་ཡིན་ལགས།

དཀར་ཆག

ལེའུ་དང་པ། མཚོ་སྡོན་པོའི་མཐའ་འཁོར་གྱི་བོད་འབངས་རྣམས་

ངི་ལྟར་བྱུང་བའི་སྐོར། ..... (1)

1. བོད་འབངས་རྣམས་དུས་ནམ་ཞིག་ལ་མཚོ་སྡོན་པོའི་མཐའ་འཁོར་
དུ་ཡོང་བའི་སྐོར། ..... (2)

2. མཚོ་སྡོན་པོའི་མཐའ་འཁོར་གྱི་བོད་འབངས་རྣམས་དུས་ནམ་
ཞིག་ལ་རྒྱུན་གང་གིས་མ་རྒྱུའི་སྟེར་རྒྱུད་དུ་བཅོན་བསྐྱད་བྱས་པའི་
སྐོར། ..... (4)

3. མ་སྟེར་བསྐྱད་པའི་བོད་སྟག་སོགས་བོད་སྡེ་རྣམས་
དུས་ནམ་ཞིག་ལ་མ་བྱུང་དུ་སྟོར་བའི་སྐོར། ..... (9)

ལེའུ་གཉིས་པ། བོད་སྟག་གི་ལོ་རྒྱུས་དངོས་ཀྱི་སྐོར། ..... (22)

1. བོད་སྟག་གི་མིང་ཚོགས་པའི་སྐོར། ..... (22)

2. བོད་སྟག་སྡེ་བའི་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་སྐོར། ..... (29)

3. བོད་སྟག་ས་ཆ་ནས་སྤེལ་ཅའི་ལམ་ལུགས་བཅུགས་པའི་སྐོར། ... (36)

ལེའུ་གསུམ་པ། བོད་སྟག་ཚོ་ཚེན་བཅོམ་བརྒྱུད་སོ་སོར་དོན་འདོན་

པའི་སྐོར། ..... (39)

1. ལ་སྐྱུར་ཚང་། ..... (39)

2. སྟགས་པ་ཚང་། ..... (46)

3. འ་སྐྱོར་ཚང་།	(50)
4. དཔོན་ཚང་ཚང་།	(53)
5. ལྷ་སྐྱོན་སྐྱུ་བས་ཚང་།	(61)
6. མོག་ཆེན་ཚང་།	(65)
7. མོག་ཚུང་ཚང་།	(71)
8. ལྷ་ནག་ཚང་།	(83)
9. ཀ་ཤུལ་ཚང་།	(89)
10. ལག་པཟའ་ཚང་།	(94)
11. ལྷོད་ཆེན་ཚང་།	(100)
12. ལྷོད་ཚུང་ཚང་།	(107)
13. བྲ་ཚ་ཚང་།	(108)
14. བཀའ་ལྷུང་ཚང་།	(115)
15. ལྷིག་སྐྱོར་ཚང་།	(118)
16. ཐགས་ཀ་ཚང་།	(120)
17. ས་ཉལ་ཚང་།	(123)
18. ལོ་ན་ཚང་།	(127)
ལེའུ་བཞི་བ། བོང་སྐྱག་གི་དཔོན་རབས་བྱུང་ཚུལ།	(131)
1. ལྷགས་ཀོ།	(131)
2. བ་ལོ།	(133)
3. བན་ཐོ།	(135)

4. ཚེ་ལོ།	(136)
5 འབྲུག་ལོ།	(137)
6. དཀོན་མཆོག་ཚེ་རིང་།.....	(137)
7. དཔལ་བཟང་།	(138)
8. ཉམ་ལོ།	(140)
ལེའུ་ལྷ་པ། བོང་རྟུག་གོང་མའི་རྫོང་།	(148)
1. བོང་རྟུག་གོང་མའི་ཚེ་རྩེ་རོ་ས་འཛིན་པའི་རྫོང་།	(148)
2. བོང་རྟུག་གོང་མའི་དཔོན་རབས་བྱུང་པའི་རྫོང་།	(148)
ལེའུ་རྟུག་པ། བོང་རྟུག་གི་དཀོན་གྱའི་རྫོང་།	(150)
1. བོང་རྟུག་དཀོན་པའམ་ཨེ་མི་རྒྱ་རེའི་དཀོན་པའི་རྫོང་།.....	(151)
(1) བོང་རྟུག་དཀོན་པ་ཕྱག་འདེབས་གནང་པའི་རྫོང་།.....	(151)
(2) བོང་རྟུག་དཀོན་པའི་མཆོག་གསལ་པའི་རྫོང་།	(156)
(3) བོང་རྟུག་དཀོན་པའི་ཚོས་ཚོག་དང་རྒྱུན་འདོན་ཚོས་ཀྱི་ རྫོང་།	(158)
(4) བོང་རྟུག་དཀོན་པའི་རྩ་རྟེན་ཚོས་གསུམ་དང་མཚོད་རྣམས་ལ་ བྱུང་གྱི་རྫོང་།	(163)
(5) བོང་རྟུག་དཀོན་པའི་ལྷ་ཤག་དང་ལྷ་པའི་རྫོང་།.....	(166)
(6) བོང་རྟུག་དཀོན་པའི་བྲམ་མ་དང་ཁྱི་བ། ཚོགས་མཆོད་དགེ་བརྩིས་ ཀྱི་རྫོང་།.....	(170)
(7) བོང་རྟུག་དཀོན་པའི་ཡུལ་གྱའི་རྫོང་།	(185)

2. བོང་སྟག་བྲ་ཚའི་སྟགས་དཔོན་གྱི་སྐྱེས། .....(186)

(1) དཔོན་པ་ཕྱག་འདེབས་མཛད་པའི་སྐྱེས།.....(186)

(2) དཔོན་པའི་འདོན་ཚོས་གྱི་སྐྱེས།.....(187)

(3) དཔོན་པའི་སྲ་རབས་བྱང་ཚུལ་དང་ཁོང་རྣམ་པའི་
འཕྲིན་ལས་ཚེན་པོ་མཛད་པའི་སྐྱེས། .....(188)

(4) དཔོན་པའི་འཇུགས་སྐྱབ་དང་ཉ་ཉེན་ཚོས་གསུམ་གྱི་སྐྱེས། ... (193)

3. བོང་སྟག་གོ་ནའི་ནག་དཔོན་དང་མོག་ཚེན་སྐྱི་བ། .....(195)

(1) གོ་ནའི་ནག་དཔོན། .....(195)

(2) མོག་ཚེན་སྐྱི་བ།.....(195)

4. བོང་སྟག་འུ་ནག་གི་ནག་དཔོན་གྱི་སྐྱེས། .....(196)

ལེའུ་བདུན་པ། བོང་སྟག་གི་མི་སྣ་མིང་གྲགས་ཅན་གྱི་སྐྱེས། .....(203)

1. བོང་སྟག་ཚོས་རྒྱལ།.....(203)

2. ས་ཉལ་རྣོང་དཔོན།.....(220)

3. བོང་སྟག་ཨ་པ་སྲེ་ལི། .....(222)

4. སྟགས་པའི་ཚེ་ལ། .....(224)

5. སྲོ་རྒྱལ། .....(224)

6. གུན་རྩ། .....(225)

7. བཙོན་རྒྱལ། .....(227)

ལེའུ་བརྒྱད་པ། བོང་སྟག་གི་ཡུལ་གྱི་དང་ཉེ་འདབས་སུ་ཡོད་པའི་
ཚོ་སྡེ། .....(229)

1. བོད་སྐད་གི་ཡུལ་གྱ། ..... (229)

2. བོད་སྐད་ཉེ་འདབས་སུ་ཡོད་པའི་ཚེ་སྒེ། ..... (233)

ལེན་དགུ་བ། བོད་སྐད་གི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བྱུང་བའི་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་དོན་ཚེན་
འགའ། ..... (237)

1. བོད་སྐད་གི་དོར་ལ་གོར་ནད་བྱུང་ཚུལ། ..... (237)

2. བོད་སྐད་གི་མི་ལ་བྱི་རིམས་བྱུང་ཚུལ། ..... (238)

3. བོད་སྐད་ལོ་རྒྱུས་དོན་ཚེན་གནད་བསྟུན། ..... (238)

4. བོད་སྐད་དཔོན་རབས་བརྒྱད། ..... (248)

5. བོད་སྐད་དཔོན་པའི་སླ་ཚེན་དགུ། ..... (249)

6. བོད་སྐད་དཔོན་པའི་ཁྱི་བསྐྱོས་པའི་སླ་མ་དུག། ..... (249)

7. བོད་སྐད་གི་མི་སྣ་མིང་གསལ་ཅན་བདུན། ..... (249)

8. བོད་སྐད་ཚོ་བ་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཚོ་དཔོན་རིམ་བྱུང་། ..... (249)

ཟུར་བཞོན། ..... (252)

1. ལོ་རྒྱུས་དཔེ་ཆ་འདིའི་དཔྱད་གཞིའི་ངག་སྐྱོས་ཚུ་ཐིགས་གནད་
མཁན་གྱི་ཁུས་མིང་། ..... (252)

2. ཟུར་ལྟའི་ཡིག་ཆ། ..... (252)

མཁུག་བྱང་། ..... (253)

ལེའུ་དང་པོ། མཚོ་སྒོན་པོའི་མཐའ་འཁོར་གྱི་བོད་

འབངས་རྣམས་ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་སྐོར།

སྤྱིར་རང་རེ་གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ལ་བརྗོད་ཚུལ་མང་དུ་མཆིས་
ཏེ། ལ་ལས་རྒྱ་གར་གྱི་རིགས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་
གིས་སྤྱིད་པ་སྐོར་གི་སྐོར་ང་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཟེར་ལ། ཡང་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ལུབ་
སྤྱང་(西羌)ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཟེར། ཚལ་བ་ཀུན་དགའ་རྟོ་རྗེ་མཚོག་གིས་
བརྒྱམས་པའི་《དབ་ཐེར་དམར་པོ་》ལས། སྤུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྤྱུལ་བ་སྤྱེའུ་
བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་དང་སྒྲུལ་མའི་སྤྱུལ་བ་བྲག་སྤྱིན་མོ་ལས་བོད་ཀྱི་མི་རྣམས་
བྱུང་ཞེ། མ་གངས་སུན་དགུ་དང་། རྒྱལ་སྤན་ཉི་ཤུ་ཙམ། རྒྱལ་སྤན་བརྒྱ་གཉིས།
རྒྱལ་སྤན་སེལ་མ་བཞི་བརྒྱུས་རིམ་གྱིས་དབང་བྱས་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་
ས་སྐྱ་བ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་དང་རྒྱལ་དབང་ལྷ་བ་སོགས་བོད་གངས་ཅན་
ཀྱི་མཁས་པའི་དབང་བོ་རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་བཞེད་ཀྱང་གཅིག་མཐུན་ཡིན་
པས། ཚང་མས་བོད་ཀྱི་གདུང་རྒྱུད་ནི་གང་ལྟར་ཡང་ས་སྤྱེའུ་དང་། མ་བྲག་སྤྱིན་
མོ་ལས་བྱུང་ཞིང་འཕེལ་བའི་རྒྱལ་བསྟན་ཡོད། འོ་ན། མཁས་ཆེན་འདི་དག་གི་
དགོངས་བཞེད་ཁས་མི་ལེན་པར། རང་ཉིད་ཀྱིས་ལྷ་རྒྱལ་གསུང་དང་། ར་མིན་ལྷག་
མིན། ཡ་མ་བྱུང་གི་ལུང་སྟེ་དངས་ནས་ཅི་འདོད་ལྟར་རི་མོར་བྲིས་ན། འཆལ་
གཏམ་ཁོ་ནར་དུ་མི་འལྱར་རམ་འལྱར་རོ།

པ་རྗེའུ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དང་། མ་བྲག་སྲིན་མོ་གཉིས་འཕྲད་ནས་
 འཕྲིག་རྒྱུད་བྱས་པས་པོད་ཀྱི་མི་རྣམས་བྱང་བ་ཡིན་ཞེས་པ་འདི་ཚོག་མའི་མི་.....
 རྣམས་སྐྱའམ་རྗེའུ་དང་། ཡང་ན་རིགས་དེ་དང་འདྲ་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་
 ལས་བྱང་ཞིང་། རྩལ་རབས་མང་པོའི་རིང་ལ་རྫོད་བཅུད་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་ལྷ་ཚོགས་
 དང་ལག་པས་ངལ་ཚོལ་བྱས་པར་བརྟེན་ནས། ད་གནོད་རིམ་བཞིན་མའི་རྩུར་
 ཚུལ་གྱི་གནས་ལྷགས་བརྟོན་ཡོད། གནས་ལྷགས་འདི་ནི་དེར་སྐབས་ཀྱི་ཚོན་རིག་
 གི་ལྷ་བ་དང་ཐད་དེ་མཐུན་ཞིང་། པོད་མི་རྣམས་ཀྱང་གཞན་པའི་མའི་རིགས་
 དང་འདྲ་བར་ལ་རྒྱས་ཀྱི་རྩལ་རིམ་རིང་པོ་ཞིག་གི་ནང་དུ་དར་རྒྱས་དང་རིམ་.....
 འཕྱར་མང་པོ་བྱང་བས། རུབ་སྤུང་(西羌)རྣམས་ཀྱང་པོད་དུ་གཏོགས་ཤིང་།
 དེར་སྐབས་ཀྱི་པོད་མའི་ཁག་ཅིག་ཡིན་པའང་ཤེས་ཐུབ་པོ།

1. པོད་འབངས་རྣམས་ནམ་ཞིག་ལ་མཚེ་སྲོན་པོའི་མཐའ་འཁོར་དུ་ཡོང་.....
 བའི་སྐྱར།

མཚེ་སྲོན་པོའི་མཐའ་འཁོར་ཞེས་པ་ནི་རྒྱའི་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ཡིག་ཚང་ལྟར་.....
 བ། མཚེ་སྲོན་པོ་ཉེ་བ་བྱས་པའི་ཤར་ཕྱོགས་ཉི་ཟླ་ཉག་ཀའི་(日月山)ཡན་ཆད་
 དང་། ལྷ་ཕྱོགས་འོད་ལྷ་རི་པོ་(鄂拉山)དང་ཚུ་སྲོན་རྒྱའི་(曲什安水)མན་
 ཆད། རུབ་ཕྱོགས་ཚེ་འདམ་གཤོང་།(柴达木盆地)གི་རྩུན་ཆད། བྱང་ཕྱོགས་
 ཀྱི་ཆེ་ལེན་རི་པོའི་(祁连山南麓)མེ་ཕུ་དང་ལུ་ཕུའི་མན་ཆད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་.....
 ཡངས་པའི་ཡུལ་རྫོངས་འདིར་ཟེར་བ་ཡིན།

འོ་ན། པོད་འབངས་རྣམས་ནམ་ཞིག་གི་རྩལ་ལྷ་མཚེ་སྲོན་པོའི་མཐའ་
 འཁོར་དུ་ཡོང་བ་ཡིན་ཞེ་ན།